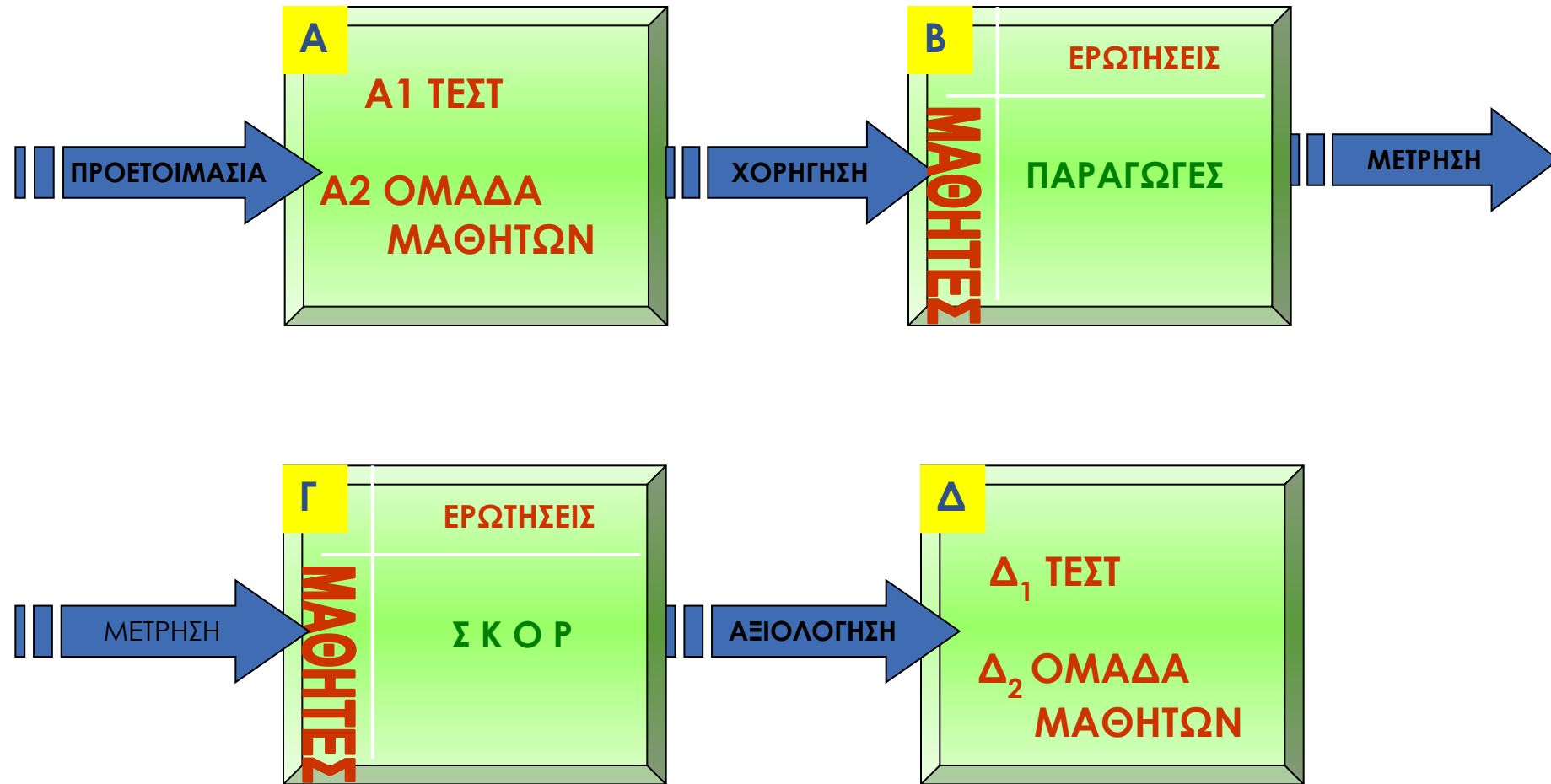

**Αξιολόγηση των μαθητών/τριών ως παιδαγωγική πρακτική:
Επιστημονικές προσεγγίσεις & ερευνητικά δεδομένα με έμφαση στην
περίπτωση της ελληνικής σχολικής πραγματικότητας**

Νίκος Ανδρεαδάκης

Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ., Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Η ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΕΙΝΑΙ ΜΕΝ ΤΕΛΙΚΟ ΠΡΟΪΟΝ ΑΛΛΑ ΠΡΩΤΙΣΤΩΣ ΕΙΝΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

		ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ				
		E ₁	E ₂	E ₃	E _n
Μ	M ₁	X ₁₁	X ₁₂	X ₁₃	X _{1n}
	M ₂	X ₂₁	X ₂₂	X ₂₃	X _{2n}
	M ₃	X ₃₁	X ₃₂	X ₃₃	X _{3n}

Α
Θ
Η
Τ
Ε
Σ
.....
M _N	X _{N1}	X _{N2}	X _{N3}	X _{Nn}	

ΠΑΡΑΓΩΓΕΣ

βαθμολόγηση μαθητών

βαθμολόγηση απαντήσεων

βαθμολόγηση ερωτήσεων

		ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ					
		E ₁	E ₂	E ₃	E _n	
Μ	M ₁	X' ₁₁	X' ₁₂	X' ₁₃	X' _{1n}	X' _{1•}
	M ₂	X' ₂₁	X' ₂₂	X' ₂₃	X' _{2n}	X' _{2•}
	M ₃	X' ₃₁	X' ₃₂	X' ₃₃	X' _{3n}	X' _{3•}

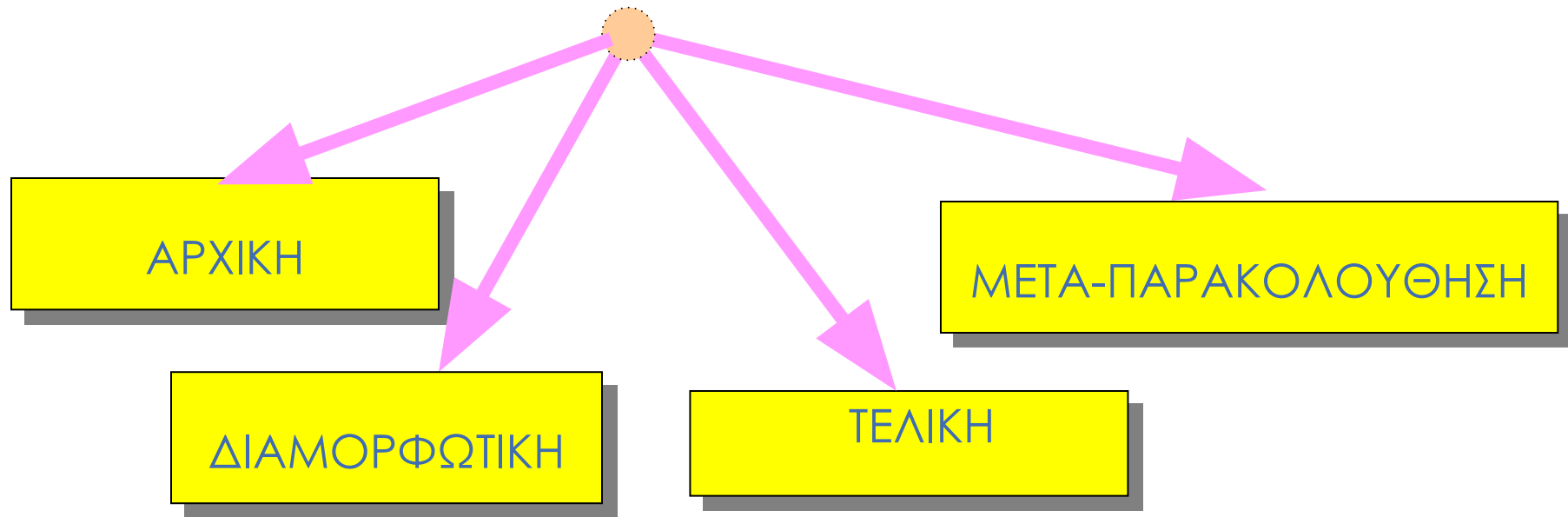
Α
Θ
Η
Τ
Ε
Σ
.....
M _N	X' _{N1}	X' _{N2}	X' _{N3}	X' _{Nn}	X' _{N•}	

ΕΠΙΔΟΣΕΙΣ

X'_{•1} X'_{•2} X'_{•3} X'_{•n}

ΤΑΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ ΣΤΟ ΔΙΕΘΝΗ ΧΩΡΟ

**ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ**
(χρόνος παρέμβασης
της αξιολόγησης)

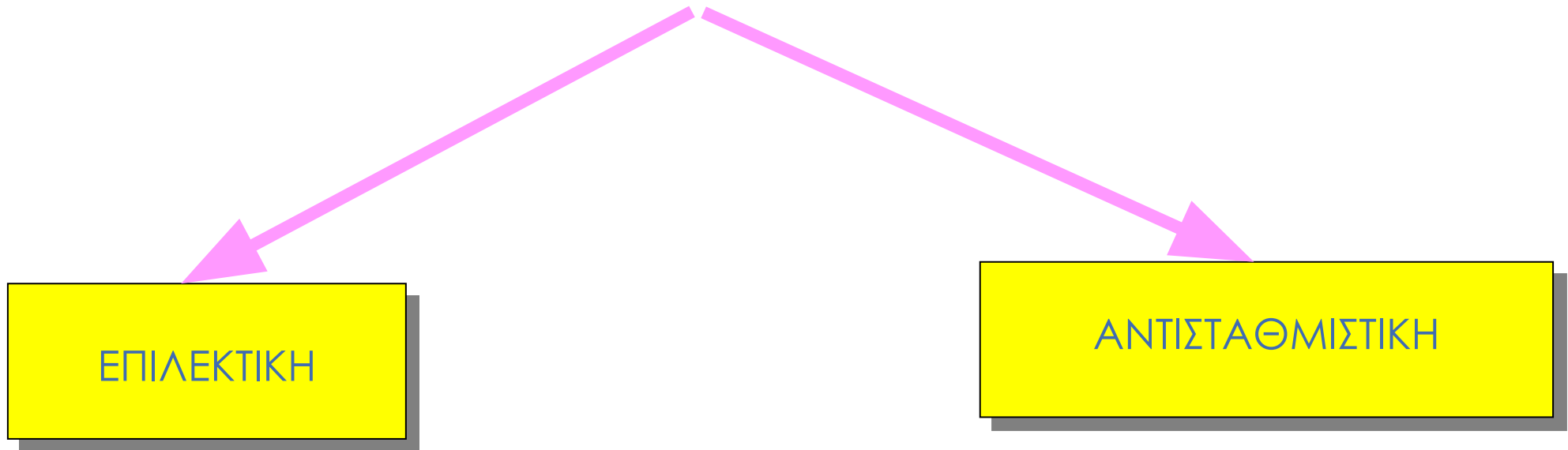

**Μεταφορά του κέντρου βάρους από την τελική αξιολόγηση στην αρχική και τη
διαμορφωτική**
**Μεταφορά του κέντρου βάρους από ανάκληση πληροφοριών σε δεξιότητες, ικανότητες και
στάσεις**

ΕΣΤΙΑΣΗ ΠΡΟΓΝΩΣΤΙΚΗΣ – ΔΙΑΜΟΡΦΩΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- ✓ *Η αρχική και η διαμορφωτική έχουν ως στόχο την “ομογενοποίηση” ή “αυτορρύθμιση” των γνώσεων, των δεξιοτήτων, των ικανοτήτων και των στάσεων των μαθητών/τριών, ενώ η τελική την “διαφοροποίησή” τους.*
- ✓ *Η αρχική και η διαμορφωτική έχουν κυρίως “ιδιωτικό” χαρακτήρα, ενώ η τελική “δημόσιο”.*
- ✓ *Η αρχική και η διαμορφωτική επικεντρώνονται στο “γνωρίζω για να δράσω”, ενώ η τελική στο “γνωρίζω για να κρίνω”.*
- ✓ *Η αρχική και η διαμορφωτική βλέπουν προς τα εμπρός, με αυτές ξεκινάμε και συνεχίζουμε το έργο μας, ενώ η τελική βλέπει προς τα πίσω, με αυτήν ολοκληρώνουμε το έργο μας.*
- ✓ *Η αρχική και η διαμορφωτική υποστηρίζουν την “αξιολόγηση για τη μάθηση” ενώ η τελική εστιάζει στην “αξιολόγηση της μάθησης”.*

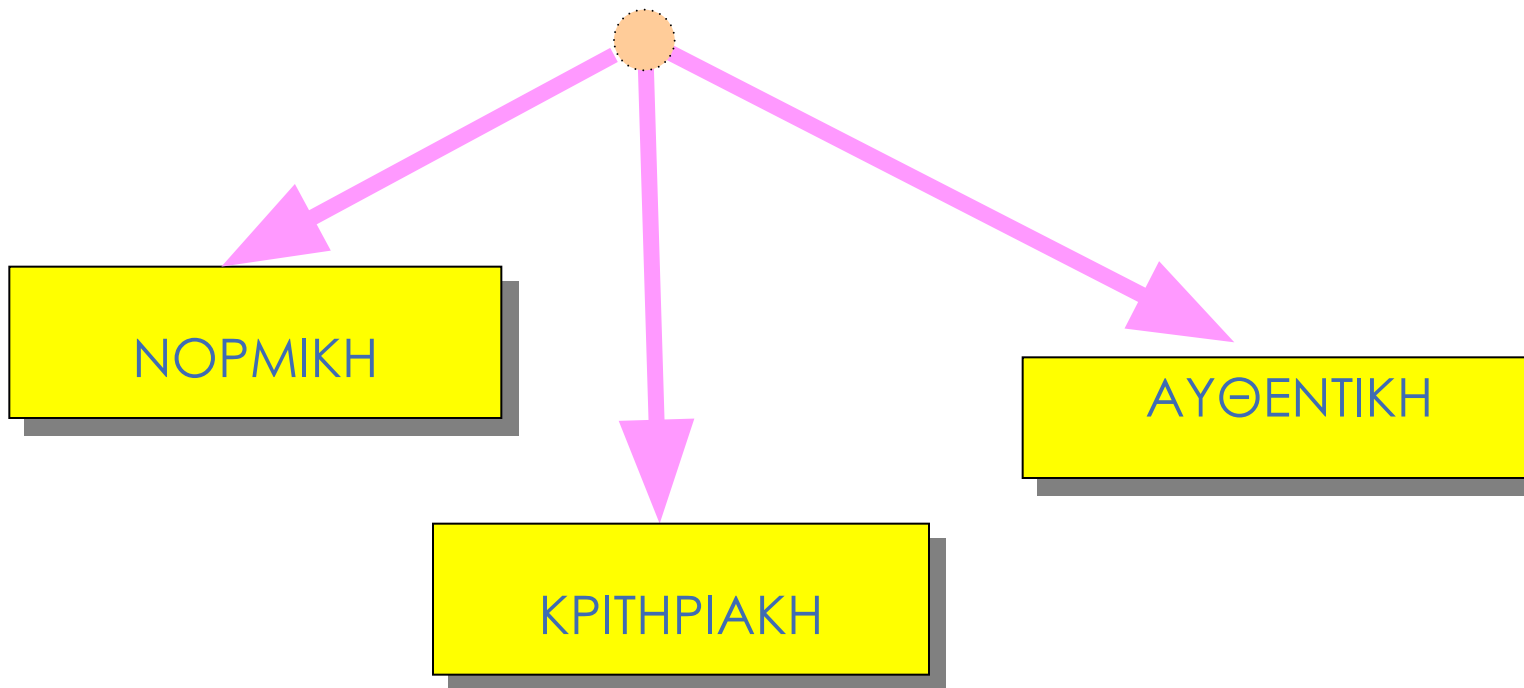
ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ
(λειτουργίες της
αξιολόγησης)

Έμφαση στην αντισταθμιστική λειτουργία της αξιολόγησης

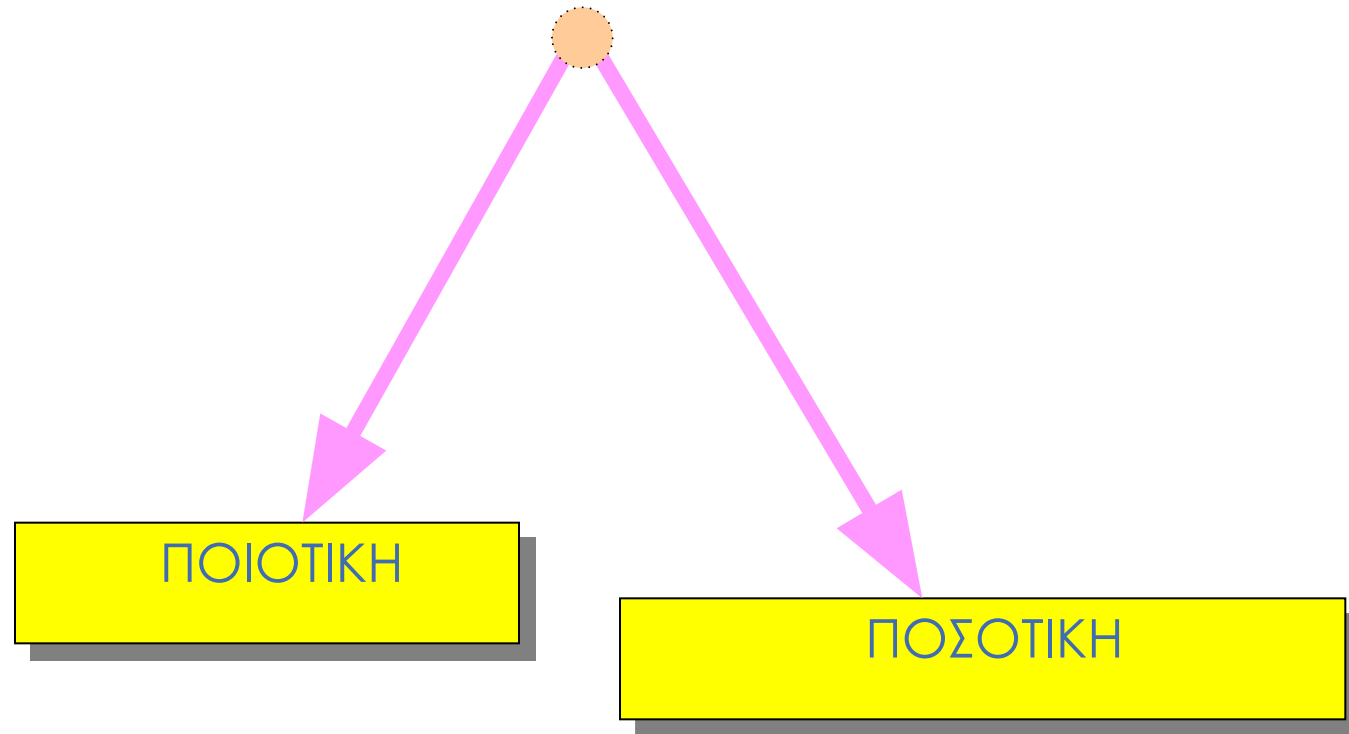
ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

(στοχοθεσία
αξιολόγησης)

Μεταφορά του κέντρου βάρους από τη νορμική στην κριτηριακή αλλά και την αυθεντική αξιολόγηση.

**ΕΙΔΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ
ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ**
(με βάση το ερευνητικό
παράδειγμα)

Έμφαση στην ποιοτική διάσταση της αξιολόγησης

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Α΄ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

- ✓ *Ισχύουν, ακόμη και σήμερα, τα ΠΔ 8/1995 και ΠΔ121/1995.*
- ✓ *Σύμφωνα με το ΠΔ 8/1995, το οποίο είναι ένα κείμενο 4 συνολικά σελίδων, η έμφαση αποδίδεται μεν στην περιγραφική αξιολόγηση των μαθητών/τριών, χωρίς όμως να υπάρξουν συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή της.*
- ✓ *Το ΠΔ 121/1995 ρυθμίζει μόνο θέματα προαγωγής των μαθητών/τριών από τάξη σε τάξη.*
- ✓ *Το σχ. έτος 2017-2018 εφαρμόστηκε πιλοτικό πρόγραμμα περιγραφικής αξιολόγησης σε μικρό αριθμό σχολείων, το οποίο όμως στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε.*
- ✓ *Με βάση τον ν. 4823/2021, πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά τα έτη 2022 και 2023, σε μαθητές/τριες της ΣΤ΄ τάξης Δημοτικού, Εθνικές Εξετάσεις Διαγνωστικού Χαρακτήρα σε Γλώσσα και Μαθηματικά, με την επιλογή 300 συνολικά σχολικών μονάδων.*

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Β΄/ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΓΥΜΝΑΣΙΟ

- ✓ *Ισχύει το ΠΔ 126/2016 (με μικρές τροποποιήσεις από ν. 4692/2020 και ν. 4823/2021).*
- ✓ *Το ΠΔ 126/2016, επικεντρώνεται όμως σχεδόν αποκλειστικά σε διαδικαστικά ζητήματα αναφορικά με τις τετραμηνιαίες και τις τελικές εξετάσεις. Προβλέπεται η δυνατότητα αντικατάστασης τετραμηνιαίας εξέτασης με δημιουργικές συνθετικές εργασίες ή την αξιοποίηση του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης, τα οποία όμως δεν εφαρμόζονται. Θέματα που αφορούν στην αξιολόγηση των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια των τετραμήνων θίγονται σε μια μόνο παράγραφο.*
- ✓ *Το σχ. έτος 2017-2018 εφαρμόστηκε πιλοτικό πρόγραμμα περιγραφικής αξιολόγησης σε μικρό αριθμό Γυμνασίων, το οποίο όμως στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε.*
- ✓ *Με βάση τον ν. 4823/2021, πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά τα έτη 2022 και 2023, σε μαθητές/τριες της Γ΄ τάξης, Εθνικές Εξετάσεις Διαγνωστικού Χαρακτήρα σε Γλώσσα και Μαθηματικά, με την επιλογή 300 περίπου σχολικών μονάδων.*

Η ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ/ΤΡΙΩΝ

Β΄ΘΜΙΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ: ΛΥΚΕΙΟ

- ✓ *Ισχύει ο ν. 4610/2019 (με μικρές τροποποιήσεις από τον ν. 4823/2021).*
- ✓ *Ο ν. 4610/2019, επικεντρώνεται σχεδόν αποκλειστικά σε διαδικαστικά ζητήματα αναφορικά με τις τετραμηνιαίες και τις τελικές εξετάσεις. Προβλέπεται και εδώ η δυνατότητα αντικατάστασης τετραμηνιαίας εξέτασης με δημιουργικές συνθετικές εργασίες ή την αξιοποίηση του μοντέλου της ανεστραμμένης τάξης, τα οποία όμως δεν εφαρμόζονται. Θέματα που αφορούν στην αξιολόγηση των μαθητών/τριών κατά τη διάρκεια των τετραμήνων θίγονται σε μια μόνο παράγραφο.*
- ✓ *Με βάση τον ν. 4692/2020, τα θέματα των τελικών εξετάσεων, κληρώνονται κατά 50% από Τράπεζα Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας. Η Τράπεζα εφαρμόζεται από το σχ. έτος 2020-2021.*

Εξωτερική Αξιολόγηση της Τράπεζας Θεμάτων Διαβαθμισμένης Δυσκολίας

Ομάδα Έργου

- Ανδρεαδάκης Νικόλαος, Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου, Επιστημονικά Υπεύθυνος Ερευνητικού Προγράμματος
- Ράπτης Νικόλαος, Αναπληρωτής Καθηγητής Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Παπαδομαρκάκης Ιωάννης, Εκπαιδευτικός Β΄/θμιας Εκπαίδευσης, Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Κωνσταντινίδη Νίκη Πασχαλίνα, Εκπαιδευτικός Β΄/θμιας Εκπαίδευσης, Διδακτόρισα Π.Τ.Δ.Ε. Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Τρικοίλης Διονύσιος, Εκπαιδευτικός Β΄/θμιας Εκπαίδευσης, Υποψ. Μεταδιδάκτορας Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου
- Γκαρνάρα Ροδούλα Σταυρούλα, Εκπαιδευτικός Α΄/θμιας Εκπαίδευσης, Υποψ. Διδακτόρισα Τ.Ε.Π.Α.Ε.Σ. Πανεπιστημίου Αιγαίου

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

1. Ο βαθμός ανταπόκρισης της Τ.Θ.Δ.Δ. στον θεσμικό της ρόλο

2. Ο βαθμός ανταπόκρισης της Τ.Θ.Δ.Δ. στον παιδαγωγικό-ανατροφοδοτικό της ρόλο

3. Ο βαθμός ανταπόκρισης της Τ.Θ.Δ.Δ. στον αξιολογικό της ρόλο

4. Ο βαθμός ανταπόκρισης της Τ.Θ.Δ.Δ. στον επιμορφωτικό-ερευνητικό της ρόλο

5. Ο βαθμός χρηστικότητας της πλατφόρμας της Τ.Θ.Δ.Δ.

6. Ο βαθμός ανταπόκρισης των Συντονιστών/τριών στη διαδικασία εκπόνησης θεμάτων για την Τ.Θ.Δ.Δ.Δ.

**ΕΡΓΑΛΕΙΑ
ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ**

**ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ:
ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**

- 10 συνολικά ερωτήσεις συναφείς με τους στόχους και τους άξονες του ερωτηματολογίου

**ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ:
ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**

- 13 συνολικά εξειδικευμένες ερωτήσεις αναφορικά με τον ρόλο τους

ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- Δημογραφικά χαρακτηριστικά
- 32 δηλώσεις για παιδαγωγικό-ανατροφοδοτικό ρόλο
 - 22 δηλώσεις για αξιολογικό ρόλο
- 14 δηλώσεις για τον επιμορφωτικό-ερευνητικό ρόλο
- 13 δηλώσεις για τη χρηστικότητα της πλατφόρμας
 - 5 γενικές δηλώσεις για τον θεσμικό ρόλο

**ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥΣ:
ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**

- 24 συνολικά συνεντεύξεις από εκπαιδευτικούς διαφόρων τύπων Λυκείου και ειδικοτήτων

**ΔΕΙΓΜΑΤΑ
ΠΟΣΟΤΙΚΗΣ ΚΑΙ
ΠΟΙΟΤΙΚΗΣ
ΕΡΕΥΝΑΣ**

**ΠΟΙΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ ΣΕ
ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΕΣ/ΤΡΙΕΣ:
ΗΜΙΔΟΜΗΜΕΝΗ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ**

- 4 συνολικά συνεντεύξεις από Συντονιστές/τριες διαφορετικών γνωστικών αντικειμένων

ΠΟΣΟΤΙΚΗ ΕΡΕΥΝΑ: ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

- 1.219 συνολικά εκπαιδευτικοί και από τις 58 Διευθύνσεις Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης

ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΣ-ΑΝΑΤΡΟΦΟΔΟΤΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

- Η εικόνα από την ποσοτική έρευνα υπήρξε οριακά μέτρια, με περίπου έναν στους τρεις εκπαιδευτικούς να δηλώνει ότι δεν είναι καθόλου ικανοποιημένος. Η εικόνα από την ποιοτική έρευνα φαίνεται να είναι ελαφρώς μόνο θετικότερη.
- Θετικά στοιχεία του ρόλου: δίνει την ευκαιρία εξάσκησης στους μαθητές, λειτουργεί υποστηρικτικά στο έργο των εκπαιδευτικών εφόσον τους διευκολύνει απαλλάσσοντάς τους από την υποχρέωση δημιουργίας δοκιμίων, εμπεριέχει μεγάλη ποικιλία ποιοτικών θεμάτων τα οποία καλύπτουν το σύνολο της ύλης υποστηρίζοντας το έργο των εκπαιδευτικών.
- Αρνητικά στοιχεία του ρόλου: προκαλεί άγχος στους μαθητές και αυξάνει την ανάγκη για πρόσθετη φροντιστηριακή στήριξη, δεν ανταποκρίνεται στις εξατομικευμένες μαθησιακές ανάγκες των μαθητών, δημιουργεί άγχος και πίεση στους εκπαιδευτικούς για την ολοκλήρωση της ύλης εφόσον τους αναγκάζει να προτάξουν την ταχύτητα κάλυψής της έναντι της εμβάθυνσης, αν και το στοιχείο αυτό από κάποιους εκπαιδευτικούς εμφανίζεται ως θετικό, με την έννοια της διασφάλισης κάλυψης ολόκληρης της ύλης.

ΑΞΙΟΛΟΓΙΚΟΣ ΡΟΛΟΣ

- Η εικόνα από την ποσοτική έρευνα εντοπίζεται (όπως και για τον παιδαγωγικό-ανατροφοδοτικό ρόλο) να είναι οριακά επίσης μέτρια. Αυτό ισχύει και για τις επιμέρους δηλώσεις του συγκεκριμένου ρόλου. Οι εκπαιδευτικοί που έλαβαν μέρος στην ποιοτική έρευνα εμφανίζονται να είναι ελαφρώς μόνο πιο ικανοποιημένοι.
- Θετικά στοιχεία του ρόλου: ένα χρήσιμο αξιολογικό εργαλείο το οποίο είναι εύκολα και συνεχώς προσβάσιμο για τους μαθητές που επιθυμούν την περαιτέρω άσκηση και εμπάθυνση της ύλης, αποτελεί πηγή για εύκολη δημιουργία δοκιμίων αξιολόγησης και διαγωνισμάτων καθ' όλη τη διάρκεια του διδακτικού έτους και αποτελεί ένα χρήσιμο παιδαγωγικό εργαλείο για τον συνεχή έλεγχο της μαθησιακής πορείας των μαθητών.
- Αρνητικά στοιχεία του ρόλου: περιέχει ένα σημαντικό αριθμό θεμάτων με υψηλό βαθμό δυσκολίας για τελικές εξετάσεις, επιτείνει το άγχος των μαθητών για τις τελικές εξετάσεις και καθιστά τις εξετάσεις ως το κέντρο της διδακτικής πράξης, υπάρχει πρόβλημα προσαρμογής της διαμορφωτικής αξιολόγησης και των τελικών εξετάσεων σε διαφοροποιημένες εκπαιδευτικές συνθήκες.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΒΕΛΤΙΩΣΗΣ

Σχεδιασμός και υλοποίηση γενικότερων παρεμβάσεων ή διορθωτικών μέτρων, με στόχο την ενίσχυση του παιδαγωγικού – ανατροφοδοτικού ρόλου της Τράπεζας Θεμάτων

Αποτελεσματικότερη προσαρμογή των θεμάτων στους διάφορους τύπους Λυκείων καθώς και στη συμπερίληψη μαθητών με ειδικές ανάγκες

Εφαρμογή μέτρων για την εκτόνωση της πίεσης που νιώθουν οι εκπαιδευτικοί σχετικά με την κάλυψη της ύλης, είτε με μείωση της ύλης είτε με αύξηση των ωρών διδασκαλίας

Εξεύρεση τρόπων για τη μείωση του άγχους των μαθητών και της ενδεχόμενης ανάγκης για πρόσθετη φροντιστηριακή στήριξη

Σύγκλιση των θεμάτων της Τράπεζας με τα προγράμματα σπουδών και τα σχολικά εγχειρίδια

Επαναξιολόγηση θεμάτων που είχαν χαμηλό βαθμό αποδοχής σε προηγούμενες κληρώσεις

Αντικειμενικότερη στάθμιση του βαθμού δυσκολίας των θεμάτων, ώστε να μην είναι κάποια από αυτά δυσανάλογα δύσκολα ή εύκολα για το σύνηθες επίπεδο των μαθητών

Δυνατότητα επιλογής από τον εκπαιδευτικό, εφόσον π.χ. εγκαίρως και αιτιολογημένα το αιτείται, να μπορεί να αποκλείσει ένα μικρό ποσοστό ενοτήτων από την κλήρωση, ώστε να μειωθεί το πρόβλημα της επιφανειακής κάλυψης της ύλης

Σας ευχαριστώ πολύ!!

Διοργανωτές

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ

Συνδιοργανωτής

Υποστηρικτής

Co-funded by
the European Union

The European Commission support for the production of this publication does not constitute an endorsement of the contents which reflects the views only of the authors, and the Commission cannot be held responsible for any use which may be made of the information contained therein. [Project Number: 2021-1-BG01-4KA220-SCH-000032711]